

בלי כוונות ועם רב־אלוף כוונה גור, חת־אלוף פינחס להב ורב־אלוף רפאל איתן

אילו נתקנו הפרטיונים בתמהונים אנה, שרוצים להעמיד את ההגיון הצבאי האלמנטרי על ראשו, ודאי הווי יורים בהם. הוצאה לחורג כרייה היתה הסקציה המישימעתית הרצינית היחידה שהכירו הפרטיונים ולמרות שהיו "מת־נרכים", הפעילו אותה בנוא היסוסים.

פרטיונים לא ראינו בארץ, אבל אוסטרלים ראינו. עד היום כותבים על האוסטרלים בנוסטליגיה כמה מוהתיקי עתונאינו — בעיקר כשהם נזקקים לדוגמות, מן ההיס־טוריה כדי לגנות את הטיטורטור ואת המישימעת, הקשוחה מדי של צה"ל. אה, אה, אותם "בני כפר" חסונים ובר־דיקטטים, שבגלל היותם פרועים — כך אפשר להבין — היו חיילים כל־כך טובים!

נכון שהיו חיילים טובים באמת (הדיבויזה האוסטרלית ה־9 היא שהגנה באורח כה יעיל על טוברוק; ובקרוב אל־עלמיין מצאה עצמה, בשלב מסוים, מעורבת עם שלוש דיבויזות גרמניות — כימעט כל "אפריקה־קור", אם כי מדודל — ולחמה נגדן לכדה ובהצלחה). רוב החיילים האוסטרליים היו עירוניים טובים — האגדה על עדיפות "הכפריים" כלוחמים היא הבל מוחלט — והמישטר ומישימעת שלהם היו, במושגי צה"ל, "סבוניים" בתכלית.

יוכל להיות, כנג הצבאות מוכנת המישימעת כפי שנוסחה כאן, רק במידות שונות של חומרה. סיווג מכליל יראה כי הקיצוניים והמחמרים בצבאות ימינו הם הצבאות הסוציאליסטיים (נכון יותר, הקומוניסטיים). אחרים צבאות המדינות הטוטליטריות האחרות. אחרים צבאות מדינות המערב הדמוקרטיות. אחרים צה"ל (אם כי דומה שכמה צבאות, כמו זה ההולנדי או הדני ראויים להיות ממוקמים מתחת לצה"ל).

דור המייסדים של צה"ל, אשר עיצב את מושגי היסוד השרירים ברובם עד עתה, בחר להבין ולהציג את המישימעת בצבאות העולם באורח מעוות להפליא. קרוב מאד לוודאי שמתוך לבורות, היתה בכך גם כוונה־תחירי

ובנפרד, עם הרשלנות והבלאגוניזם בעניינים "היצוניים" שהשתקפו בה — היא בדיוק אותה השלמה עם אי־הציות, הרשלנות והבלאגוניזם שגרמו, למשל, את סתימת צירי חזית־הדרום ביום־הכיפורים והיו, בפועל ממש, את הסכנה החמורה ביותר להצלחת, אברי לב" (מיבצע הצליח). וזו איננה התוצאה האחת, החשובה ביותר את הגרועה ביותר שגרמו.

אותה השלמה, והאידיאולוגיה המפוברקת של אימישימעת, או מישימעת רכה מדי, הן המקור האמיתי לתופעת הטיטורטורים. הטיטורטור הוא לעתים הפיתרון האחד והיחיד שיכול למצוא ולהפעיל המפקד הזוטרי, בעל המטיביציה והנאמן, שדורשים ממנו להפוך נעדים לחיילים באיכות גבוהה, אבל אין נותנים בידו את הכלים והאמצעים לכך. "תבן אין ניתן לעבדיך, ולבנים אומרים לנו עשו", התבן הוא המישימעת. כאשר איננה ניתנת, אז הברירה העומדת בפני הדרג המבצע הנמוך היא בין אי עשיית לבנים ובין עשייתן — באמצעות תבן מחוצרת עצמית.

לכן עקירת הטיטורטור יכולה לבוא רק אם, ובמידה, שיינתנו למפקד הזוטרי, שעליו המלאכה והוא הניצב אי־שית ופיונית בפני הבעייה — בגילו ועם ההכשרה שקיבל — אמצעים מישימעתיים מספיקים ויעילים. פירושו הדבר, שיוענקו למפקד סמכויות רבות יותר, ואת "התירגול הנוסף" יקבעו גם כמצע־היעשה. כל עוד חסר המפקד הזוטרי את אלה, כימעט כל צעד שהוא נוקט לאכיפת מישימעת יש בו משום עבירה, או חשש עבירה. ואז, "אם אוקלים חזיר, שיתפסוף השומן"; אם מוליא עופרים על תקנות־המישימעת, אז קר יחסית להרחיק לכת. אם יורחבו סמכויות אכיפת־המישימעת שבידי המפקד הנמוך, ייקץ

תאח

בנימין עמידרור

כמו כל מאמריו של הפרשן הצבאי של "העולם הזה", מביע גם זה את השקפתו, ומתפרסם כדי לעודד וכוח ציבורי.

לה: הצגה מסולפת זו נועדה להוכיח את צידקת האידיאולוגיה שבחר אותו דור והוריש לנו; ואם העובדות לא התאימו לכוונות — או לעובדות. המקורות ההיסטוריים שמהם שאבו אבותינו הצבאיים את המישימעת האידיאלית שלהם היו הצבא האדום והפרטיונים, מולנו שהחליטו להשתמש בדוגמות כפי שחפצו — ולא כפי שדוגמות אלו התקיימו במציאות. הצבא האדום היה אז (בתקופת מילחמת העולם השנייה) בעל המישימעת הקיצונית — או "הפרוסית" — ביותר מכל הצבאות. הצבא הגרמני של אז לא הניע לקרסוליו, אין בעולם אנטי־תיזה חריפה יותר למישימעת הצבא הי אדום מאשר "המישימעת הפלמ"חית". אין השבד הישר וכוך דקלום, איך הצליחו אנשינו ההסמך את השנייה על הראשונה.

נחיה המארינס

מושגי המישימעת של צבא ארצות־הברית — טוב, בניגוד לאגדות — היו קשוחים וקפדניים יותר מאלה של הצבא הבריטי. ניכרה בהם, מסיבות היסטוריות,

למזלנו לא קלטה עינו של להב חיילים בלי מינסיים

מישימעת הצבא הבריטי, שאותה גינו אנשי אסכולת ההגנה הפלמ"ח כשיא הטיטוסם צבאי, הנוקשות והקהות, היתה אנושית, חמה ומתחשבת לאי־שיעור יותר מן המישימעת הרוסית. המישטר של הצבא הבריטי בכלל, ובתור כו המישימעת הבריטית, האתימו לנו ביותר, מהיותם הפחות תבעניים מאלה של כל צבא גדול אחר. את טעם יתרונם של אותו מישטר ומישימעת טעמנו במילחמת־העצמאות מידי הלגיון הערבי. לפחות בתחילת המרכיב ולבחומה הסטאטי־ביחס שהתגללה בו, היה הלגיון עדיף על צה"ל ויעיל מכוחותינו שמולו (כולל הפלמ"ח) למרות ממוצע־האיכות הפחות של כוח־האדם שלו. ההסבר נעוץ, קודם כל, במישטרו הצבאי העדיף, שאיפשר למצות מירבית כל תכונות חיוב שהיתה באנשיו (כפרטים וכציר בור) ולחפות מירבית על כל מיגרעת או חיסרון. מעניין כי התירוץ הקבוע של אנשינו היה, "יש לאוייב אימון בריטי טוב" והדבר ניכר, אבל חוט הלקח ניתק, ואיש לא המשיכו כדי לנסות ולברר, במה ועד כמה היינו אנו נשכרים ממישטר ומישימעת כאלה.

מאלף לא פחות השימוש בדוגמת הפרטיונים, כאחד ממקורות "מישימעת הפלמ"ח". האמת העובדתית היא, כמובן, שכל גופי וצבאות הפרטיונים (ובמיוחד הרוסיים, שהם היו דוגמה לנו) ניהלו מאמץ מתמיד ועיקש, מראש־שיתם, להידמות לצבא סדיר, ככל הניתן, במהירות האפשרית ומכל הבחינות — במיוחד מן הבחינה החיצונית, כולל מדים, הצדעות וכו', הדברים הרלי כתובים וידועים וקצרה הבינה מהבן, היאך זהו ראו החבר'ה מן הפלמ"ח את הפרטיוניות כאידיאל נשאף, כימעט מכל בחינה — ובמיוחד הלחימה, האירגון, המישטר והמישימעת — כאשר הפרטיונים עצמם לחמו בשיניים להיפטר מן, הפרטיוניות.

אילו נתקלו הפרטיונים באנשי הפלמ"ח, בוודאי היו יורים בהם

עליו להישאר בתוך תחומן — שיהיה סביר — וגם ייקף לפקח עלינו. מחוץ ומעבר לזאת, יעצה באמת חוסכת דם, וקריעת־התחת בטירוניות, גם במחירי "שבירת הטיטורטור", חוסכת את חייו ומבטיחה את הצלחתו בעת מיבחו. מי שבידו פטנט אחר — וידע שהוא ראשון ויחיד בהיסטוריה הצבאית — שיקום ויסביר ויענה לקושיות שבהכרח יעורר.

הצבא האדום והפרטיונים

מישטר והמישימעת הם מותר הצבא המסודר מן האספסוף, ככל שגוף אנשים או חיילים ממושע יותר, הריהו קרוב לקוטב ה"צבא"; ככל שפחות ממושע, מקומו קרוב יותר לקוטב הנגדי. מישימעת טובה פירושה ציות מלא לכל פקודה, גם כשהיא מציבה דרישה קשה, מבהינה פיסית ו/או רוחנית ובמיוחד כשהיא כרוכה בכי טול רצונו או נטייתו של מקבל־הפקודה מפני הפקודה. חייל מחוייב באי־ציות (בצה"ל ובצבאות דומים) רק בקבלו פקודה, שמעליה מתגנף בעליל (לפי השופט בנימין הלוי, במישפט כפריקאס) "הדגל השחור של אי־החזר קיות"; משמע, במיקרים חריגים וקיצוניים במיוחד, בכל מיקרה אחר, שיקול הדעת המותר לחייל הוא אך ורק זה שקובעת לו הפקודה, מקבל הפקודה חייב בביצועה המיידית, ככתבה וכלשונה, כאשר מיטב כוחו ושיכלו מופי נים ליישומה המירבי, תוך דבקות במטרה. אין בעולם צבא בלא מישימעת; לא היה ולא